

Hof van beroep Brussel, arrest van 15 december 2015

Internationale bevoegdheid – Toepasselijk recht – Echtscheiding – Verordening 2201/2003 (Brussel IIbis) – Artikel 3, 1. a) vijfde streepje – Gewone verblijfplaats – Verordening 1259/2010 (Rome III) – Artikel 4 – Universele toepassing – Artikel 5 – Geen rechtskeuze – Artikel 8 – Artikel 15 – Staten met twee of meer rechtsstelsels – Vereffening-verdeling van het huwelijksvermogen

Compétence internationale – Droit applicable – Divorce – Règlement 2201/2003 (Bruxelles IIbis) – Article 3, 1, a), cinquième hypothèse – Résidence habituelle – Règlement 1259/2010 (Rome III) – Article 4 – Application universelle – Article 5 – Pas de choix de loi – Article 8 – Article 15 – Etats ayant deux ou plusieurs systèmes de droit – Liquidation-partage de régime matrimonial

inzake van:

S.P., geboren te [...] (Verenigd Koninkrijk) op [...] 1967, wonende te 1410 Waterloo, [...],
appellant,

in persoon aanwezig, bijgestaan door Mr. Boliou Geneviève, advocaat te 1060 Brussel, Defacqzstraat 109,

Tegen:

B.L., geboren te [...] (Verenigd Koninkrijk) op [...] 1973, wonende te [...] (Verenigd Koninkrijk),
geïntimeerde,

in persoon aanwezig, bijgestaan door Mr. Aps Febian, advocaat te 3001 Heverlee, Ambachtenlaan 6.

Het hof heeft partijen ter zitting gehoord en kennis genomen in het bijzonder van:

- het bestreden vonnis uitgesproken op 23 december 2014 door de familierechtbank van de Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel, waarvan geen akte van betekening wordt voorgelegd;
- het verzoekschrift tot hoger beroep neergelegd ter griffie van het hof op 16 februari 2015, waarbij een tijdig hoger beroep wordt aangetekend;
- de conclusie van appellant, neergelegd ter griffie op 22 juli 2015;
- de syntheseconclusie van geïntimeerde, neergelegd ter griffie op 8 september 2015.

I. Voorgaanden

De heer S.P. en mevrouw B.L. zijn in het huwelijk getreden in het Verenigd Koninkrijk op 9 december 1995.

Uit hun huwelijk zijn vier kinderen geboren:

- J.S., geboren te [...] (Verenigd Koninkrijk) op [...] 1999,
- B.S., geboren te [...] (Verenigd Koninkrijk) op [...] 2000,
- J.B., geboren te [...] (Verenigd Koninkrijk) op [...] 2004,

- E.S., geboren te [...] (België) op [...] 2006.

De heer S.P. was aanvankelijk beroepsmilitair bij het Britse leger. Na hun huwelijk hebben partijen aanvankelijk in Duitsland gewoond, en vervolgens in het Verenigd Koninkrijk waar hun oudste drie kinderen geboren zijn, in België en in Nederland.

Eind 2008 heeft appellant dan een functie aanvaard bij de [...] te Brussel. Partijen verhuisden toen van [...] (Nederland) naar [...] (België). De kinderen liepen toen school op de [...] te [...] en mevrouw B.L. vond in dezelfde school een betrekking als vervangende leerkracht.

In 2010 startte J.S. zijn middelbare studies in het [...] (in [...], Verenigd Koninkrijk), waar hij op internaat verbleef.

In de loop van de maand augustus 2011 verhuisde mevrouw B.L. met de gemeenschappelijke kinderen naar het Verenigd Koninkrijk, waar zij een betrekking gevonden had als onderwijzeres in de [...] school te [...], niet ver van de kostschool van J.S. Die school kon de drie andere kinderen opvangen en bood een belangrijke vermindering aan op de schoolkosten.

Partijen zijn het erover eens dat hun verstandhouding ernstig verslechterd is [minstens] vanaf april 2012. Volgens appellant gebeurde dit nadat hij tot de ontdekking was gekomen dat zijn echtgenote sinds januari 2012 een buitenechtelijke relatie onderhield met één van haar collega's van de [...] school.

Volgens geïntimeerde beslisten partijen in mei 2012 om een proefscheiding in te lassen. Appellant betwist dat hieromtrent enig akkoord bestaan heeft. Hij verklaarde ter zitting dat zijn echtgenote het huis gewoon verliet toen hij aankwam.

Na de mislukking van een poging tot verzoening in juli en augustus 2012 beslisten partijen in september 2012 om definitief uit elkaar te gaan.

Bij dagvaarding betekend op 17 september 2013 heeft de heer S.P. een op artikel 229 § 1 B.W. gesteunde echtscheidingsprocedure ingesteld, en tevens voorlopige maatregelen gevorderd op grond van artikel 1280 Ger.W.

Op 1 oktober 2013 heeft mevrouw B.L. een vordering tot echtscheiding en voorlopige maatregelen aanhangig gemaakt in het Verenigd Koninkrijk. Die zaak werd volgens mededeling door partijen naar de rol verzonden (op grond van artikel 19.1 Brussel *Ibis* Vo).

In de in België ingestelde vordering tot voorlopige maatregelen tijdens de echtscheidingsprocedure werd op 11 juni 2014 door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel een beschikking geveld.

Tegen deze kortgedingbeschikking werd door de heer S.P. hoger beroep aangetekend.

Op 28 april 2015 velde deze kamer van het hof een tussenarrest in deze zaak.

Dit hoger beroep werd vervolgens verder behandeld voor deze kamer van het hof op dezelfde datum als huidige procedure (3 november 2015).

II. Vonnis a quo

In het thans bestreden vonnis van 23 december 2014 verklaarde de echtscheidingsrechter dat de Belgische rechtbanken niet bevoegd zijn om kennis te nemen van de echtscheidingsvordering.

III. Voorwerp van het hoger beroep

Overeenkomstig zijn akte van hoger beroep en zijn conclusie vordert appelland:

- zich internationaal bevoegd te verklaren, en:
- nopens de echtscheiding:
  - in hoofdorde: de echtscheiding uit te spreken op grond van artikel 229, § 1 B.W. of, ondergeschikt, op grond van de artikelen 229, § 2 of § 3 B.W.;
  - in ondergeschikte orde: indien het hof de echtscheiding zou uitspreken op grond van de Engelse wet, te zeggen voor recht dat toepassing gemaakt wordt van de Matrimonial Causes Act 1973, Chapter 18, Part I, artikel 1, sectie 2 (a) en (b), nu de ontwrichting van het huwelijk van partijen onherstelbaar is ingevolge de buitenechtelijke relatie aangegaan door geïntimeerde die het verder samenleven onmogelijk gemaakt heeft enerzijds, en haar gedrag dat dermate was dat appelland redelijkerwijze niet verder kan blijven leven met haar anderzijds;
- nopens de vereffening-verdeling:
  - de vereffening-verdeling te bevelen van de huwgemeenschap die tussen partijen heeft bestaan;
  - notaris Vernimmen met studie te [...] aan te stellen om over te gaan tot de bewerkingen van vereffening-verdeling van het huwelijksstelsel;
  - de kosten van de vereffening-verdeling ten laste van de massa te leggen;

Overeenkomstig haar syntheseconclusie vordert geïntimeerde:

- in hoofdorde: het vonnis a quo integraal te bevestigen en zich dus internationaal onbevoegd te verklaren om kennis te nemen van de echtscheiding vordering;
- in ondergeschikte orde: indien het hof zich internationaal bevoegd zou verklaren: de echtscheiding uit te spreken naar Brits recht [kennelijk wordt bedoeld: naar het recht van Engeland en Wales] overeenkomstig de Matrimonial Causes Act 1973, Chapter 18, Part I, artikel 1, sectie 2 (b).

IV. Beoordeling

1. *Aangaande de nietigheid van de gedinginleidende dagvaarding*

Overwegende dat geïntimeerde voor de eerste rechter de exceptie van nietigheid van de gedinginleidende dagvaarding heeft opgeworpen omwille van de betekening ervan op het verkeerde adres;

Dat de eerste rechter evenwel deze exceptie heeft afgewezen en geoordeeld heeft dat er geen reden was om de nietigheid uit te spreken;

Dat geïntimeerde in haar syntheseconclusie uitdrukkelijk verklaart dat zij in de huidige stand van de procedure niet langer aandringt op de nietigheid [...] en dienaangaande geen incidenteel hoger beroep aantekent;

Dat deze kwestie dan ook niet voor het hof hangende is, zodat de beschouwingen die appelland daaraan wijdt, zonder voorwerp zijn.

2. *Aangaande de internationale bevoegdheid van de Belgische rechtbanken*

Overwegende dat geïntimeerde de internationale bevoegdheid van de Belgische rechtbanken betwist om kennis te nemen van de echtscheidingsvordering van appelland, terwijl appelland van oordeel is dat

de Belgische rechtbanken wel degelijk bevoegd zijn om kennis te nemen van zijn echtscheidingsvordering;

Dat de eerste rechter de door huidige geïntimeerde opgeworpen exceptie van internationale onbevoegdheid van de Belgische rechtbanken aangenomen heeft en verklaard heeft dat de Belgische rechtbanken niet bevoegd zijn om kennis te nemen van de echtscheidingsvordering;

Overwegende dat de internationale bevoegdheid van de Belgische rechtbanken beoordeeld moet worden op het ogenblik van het instellen van de echtscheidingsvordering door appellant voor de eerste rechter;

Dat appellant de echtscheidingsvordering heeft uitgebracht bij dagvaarding betekend op 17 september 2013;

Dat de echtscheidingsvordering van appellant voor de eerste rechter aldus in rechte werd ingesteld op 17 september 2013;

Overwegende dat de internationale bevoegdheid van de Belgische rechters aangaande een echtscheidingsvordering bepaald wordt op basis van artikel 3 van de Brussel IIbis-verordening van 27 november 2003 (Verordening 2201/2003/EG van de Raad betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid) dat als volgt luidt:

"1. Ter zake van echtscheiding, scheiding van tafel en bed of nietigverklaring van het huwelijk zijn bevoegd de gerechten van de lidstaat:

a) op het grondgebied waarvan:

- de echtgenoten hun gewone verblijfplaats hebben; of*
- zich de laatste gewone verblijfplaats van de echtgenoten bevindt, indien een van hen daar nog verblijft; of*
- de verweerder zijn gewone verblijfplaats heeft; of*
- in geval van een gemeenschappelijk verzoek, zich de gewone verblijfplaats van een van de echtgenoten bevindt; of*
- zich de gewone verblijfplaats van de verzoeker bevindt, indien hij daar sedert ten minste een jaar onmiddellijk voorafgaand aan de indiening van het verzoek verblijft; of*
- zich de gewone verblijfplaats van de verzoeker bevindt, indien hij daar sedert ten minste zes maanden onmiddellijk voorafgaand aan de indiening van het verzoek verblijft en hetzij onderdaan van de betrokken lidstaat is, hetzij, in het geval van het Verenigd Koninkrijk en Ierland, daar zijn "domicile" (woonplaats) heeft;*

b) waarvan beide echtgenoten de nationaliteit bezitten of, in het geval van het Verenigd Koninkrijk en Ierland, waar beide echtgenoten hun "domicile" (woonplaats) hebben."

Overwegende dat appellant zich steunt op het bepaalde onder punt 1, a), 5de streep, dat bepaalt dat de gerechten van de lidstaat bevoegd zijn op het grondgebied waarvan zich de gewone verblijfplaats van de verzoeker bevindt, indien hij daar sedert ten minste een jaar onmiddellijk voorafgaand aan de indiening van het verzoek verblijft, om te stellen dat de Belgische gerechten bevoegd zijn voor de door hem ingestelde vordering tot echtscheiding;

Dat derhalve onderzocht dient te worden of appellant op het ogenblik van het instellen van zijn vordering tot echtscheiding (= 17 september 2013) zijn gewone verblijfplaats in België had, en bovendien of hij reeds tenminste een jaar voorafgaand aan de indiening van zijn vordering, dit is ten minste vanaf 17 september 2012, in België verbleef;

Overwegende dat appellant voorhoudt dat hij zowel op het ogenblik van het instellen van zijn vordering (dit is op 17 september 2013) en ook reeds één jaar voordien (dit is vanaf 17 september 2012) zijn gewone verblijfplaats in België had, en daaruit concludeert dat de Belgische rechtbanken internationaal bevoegd zijn om er kennis van te nemen;

Dat geïntimeerde dit betwist en voorhoudt dat appellant zijn gewone verblijfplaats in het Verenigd Koninkrijk had;

Overwegende dat de notie van de “gewone verblijfplaats” in de zin van artikel 3 van de Verordening (EG) nr. 2201/2003 gedefinieerd kan worden als de plaats waar de betrokkene het bestendige of gewoonlijke centrum van zijn belangen heeft gevestigd, met de wil er een stabiel karakter aan te verlenen, met dien verstande dat om deze verblijfplaats te bepalen, rekening gehouden dient te worden met alle feitelijke gegevens van het verblijf (vgl. Hof van Justitie 15 september 1994, inzake Magdalena Fernandez);

Overwegende dat uit de stukken van de neergelegde dossiers blijkt en tussen partijen niet wordt betwist dat appellant in december 2008 een functie aanvaard heeft bij de [...] te Brussel en het gezin zich dan gevestigd heeft in België te [...], waarbij de kinderen school liepen in de [...] te [...] en geïntimeerde een betrekking gevonden heeft in dezelfde school;

Dat het oudste kind J.S. vanaf september 2010 op kostschool gegaan is in het Verenigd Koninkrijk, terwijl de jongste drie kinderen in het schooljaar 2010-2011 verder school liepen in [...] hoewel geïntimeerde in juli 2010 een einde had gesteld aan haar betrekking in deze school;

Dat geïntimeerde in de zomer 2011 een job gevonden heeft als leerkracht in de [...] school te [...] in het Verenigd Koninkrijk, in de buurt van haar ouders en van de kostschool van J.S.;

Dat appellant dan een huis in huur genomen heeft te [...] met een duur van 12 maanden met ingang van 1 augustus 2011 [...];

Dat geïntimeerde in deze gemeente in het Verenigd Koninkrijk is beginnen werken vanaf september 2011;

Dat appellant geloofwaardig uiteenzet dat hij in allerijl vanuit zijn [...]kantoor in [...] (Brussel) deze huurovereenkomst elektronisch heeft ondertekend; dat overigens als getuige van de correctheid van de handtekening van appellant de huurovereenkomst ondertekend werd door een ander personeelslid van de [...] te [...];

Dat appellant de voormalige echtelijke woning dan verlaten heeft en een nieuw appartement gevonden heeft in oktober 2011 te [...]; dat appellant een huurovereenkomst voor een duur van 9 jaar m.b.t. dit appartement neerlegt door hem ondertekend op 28 september 2011 [...];

Overwegende dat geïntimeerde verwijst naar een emailbericht uitgaande van appellant d.d. 8 september 2011 [...] waarin appellant aan een hele resem vrienden en collega's schrijft: *“Please note we have moved to the UK from Belgium ([...]) to [...].”* (vertaling uit het Engels: *“Gelieve te noteren dat wij verhuisd zijn naar het Verenigd Koninkrijk vanuit België ([...]) naar [...].”*);

Dat appellant evenwel geloofwaardig uiteenzet dat uit dit emailbericht van 8 september 2011 geenszins kan worden afgeleid dat ook hij zich daadwerkelijk in het Verenigd Koninkrijk had gevestigd, nu hij dit bericht enkel verstuurd heeft omdat hij op dat ogenblik zijn verhuis in België uit de voormalige echtelijke woning aan het voorbereiden was, tal van reparaties aan deze woning diende door te voeren

om deze in goede staat achter te laten, zijn internetaansluiting in deze woning intussen had opgezegd en op zoek was naar een nieuwe woonst in België die hij pas nadien gevonden heeft [...];

Dat appellant verwijst naar het emailbericht dat hij op 19 oktober 2011 stuurde aan een hele resem vrienden en kennissen en waarbij hij meedeelde dat hij vanaf 10 november 2011 niet langer gecontacteerd meer zou kunnen worden op zijn huidige adres [...] en evenmin op het emailadres van waaruit hij de email zond ([...]), en dat zijn nieuw thuisadres (“home address” in de Engelse tekst) zal zijn: [...], Belgium, en dat hij een nieuw emailadres heeft [...];

Dat appellant verder uiteenzet dat hij dan in november 2011 de voormalige echtelijke woning te [...] – die veel te ruim voor hem alleen geworden was – heeft verlaten en zijn intrek heeft genomen in een klein appartement te [...];

Dat hij vervolgens zijn contract bij de [...] in [...] dat een einde zou nemen einde december 2011, hernieuwd heeft, en thans nog steeds en onafgebroken bij de [...] te [...] werkt;

Overwegende dat geïntimeerde nog opwerpt dat appellant ingeschreven werd op de kiezerslijsten in het Verenigd Koninkrijk [...];

Dat appellant evenwel opwerpt dat hij daartoe geen enkel initiatief genomen heeft en dat deze inschrijving buiten zijn weten gebeurd is; dat hij aangeeft dat geïntimeerde daartoe buiten zijn weten voor gezorgd heeft, en geïntimeerde het tegendeel niet bewijst; dat appellant bovendien geloofwaardig opwerpt dat hij als hoog [...] -ambtenaar een absolute politieke neutraliteit in acht moet nemen en zich buiten het politieke debat dient te houden;

Dat appellant na zijn ontdekking dat hij zonder zijn weten op de kiezerslijsten in het Verenigd Koninkrijk opgenomen was, zijn schrapping op deze kiezerslijsten heeft aangevraagd;

Overwegende dat uit het geheel van de door appellant aangedragen elementen voldoende blijkt dat hij sinds zijn aankomst in België in 2008 op bestendige wijze en zonder onderbreking in België gevestigd is en er sindsdien een stabiele professionele activiteit heeft ontwikkeld als [...] -ambtenaar, en ononderbroken een woning in België bewoond heeft, eerst de echtelijke woning van partijen te [...], vervolgens het appartement te [...] en thans, sinds januari 2015, te [...], waar appellant verklaart samen te wonen met zijn nieuwe partner en haar twee kinderen [...];

Dat het loutere feit dat hij om de twee weken naar het Verenigd Koninkrijk gaat om zijn kinderen die daar wonen, te ontmoeten en het loutere feit dat hij zekere betalingen in het Verenigd Koninkrijk doet in het kader van het ten laste nemen van een deel van de gezamenlijke lasten, geenszins betekent dat hij zijn gewone verblijfplaats in het Verenigd Koninkrijk gevestigd zou hebben;

Dat geïntimeerde overigens ook zelf toegeeft dat de kinderen tijdens de kerstvakantie van 2013-2014 (volgens haar voor het eerst) afgereisd zijn naar België voor bezoek bij hun vader [...];

Dat het hof dan ook besluit dat de “gewone verblijfplaats” van appellant in de zin van artikel 3, 1, a) van de Verordening (EG) nr. 2201/2003 minstens sinds 17 september 2012 ononderbroken in België gelegen heeft;

Dat het loutere feit dat appellant in mails van 22-23 oktober 2012 tijdens een verblijf in Rome aan de dochter B.S. spreekt over “coming home” (vertaling uit het Engels: “naar huis komen”) en “to come home weekends” (“naar huis komen in weekends”) geenszins kan worden afgeleid dat appellant daarmee zelf bedoelde dat hij zijn gewone verblijfplaats in het Verenigd Koninkrijk bij zijn kinderen

had; dat deze bewoordingen hier duidelijk in het licht gezien moeten worden van de veertiendaagse weekendbezoeken die appelland aan zijn kinderen in het Verenigd Koninkrijk brengt;

Overwegende dat de elementen die over en weer worden aangedragen over de periode voorafgaand aan 17 september 2012 dan ook niet verder door het hof onderzocht dienen te worden;

Overwegende dat alle overige door geïntimeerde aangedragen elementen en overwegingen niet tot een andere conclusie kunnen leiden;

Overwegende dienvolgens dat de Belgische gerechten overeenkomstig artikel 3, a), 1, vijfde streep van de Verordening (EG) nr. 2201/2003 bevoegd zijn om kennis te nemen van de echtscheidingsvordering van appelland;

Dat het niet dienstig is te onderzoeken of de Belgische gerechten ook nog op basis van een ander bevoegdheids criterium uit artikel 3, a), 1 van de Verordening (EG) nr. 2201/2003 bevoegd zouden kunnen zijn;

Overwegende dat het vonnis a quo op dit punt hervormd moet worden.

3. Aangaande de op de echtscheidingsvordering toepasselijke wet

Overwegende dat voor de zaken ingesteld na 21 juni 2012 (zie artikel 18 van de Verordening) de Verordening (EU) Nr. 1259/2010 van de Raad van 20 december 2010 tot nauwere samenwerking op het gebied van het toepasselijke recht inzake echtscheiding en scheiding van tafel en bed (de zgn. Rome III-verordening) de regels van het WIPR (artikel 55) aangaande het op de echtscheiding toepasselijke recht vervangen heeft;

Dat nu appelland zijn echtscheidingsvordering heeft ingesteld bij dagvaarding uitgebracht op 17 september 2013, genoemde Verordening toepassing vindt;

Dat hoewel deze Verordening – die tot stand gekomen is door de procedure van nauwere samenwerking tussen bepaalde Lidstaten – niet van toepassing is in het Verenigd Koninkrijk, zij overeenkomstig artikel 4 een universele toepassing kent, hetgeen betekent dat het bij deze verordening aangewezen recht toepasselijk is, ongeacht of dit het recht van een deelnemende lidstaat is of niet;

Dat derhalve het feit dat beide partijen onderdaan zijn van het Verenigd Koninkrijk en dat geïntimeerde woonachtig is en verblijft in het Verenigd Koninkrijk, er niet aan in de weg staat dat de Belgische gerechten voor het op de echtscheiding toepasselijke recht de bepalingen van de Verordening (EU) Nr. 1259/2010 dienen toe te passen;

Overwegende dat appelland van oordeel is dat overeenkomstig artikel 8 d) van deze Verordening het Belgische recht van toepassing is, terwijl geïntimeerde van oordeel is dat overeenkomstig artikel 8 a) of bij gebreke artikel 8, b) of minstens 8, c) van deze Verordening het Britse recht [kennelijk wordt bedoeld: het recht van Engeland en Wales] van toepassing is;

Overwegende dat nu partijen het onderling niet eens zijn aangaande het toepasselijke recht, artikel 5 van de Verordening aangaande de rechtskeuze niet van toepassing is;

Dat ingeval zoals in casu de echtgenoten geen keuze hebben gemaakt, het toepasselijke recht wordt aangegeven door de verwijzingsladder zoals bepaald in artikel 8 van de Verordening;

Dat artikel 8 van de Verordening bepaalt dat de echtscheiding beheerst wordt door het recht van de Staat:

- “a) waar de echtgenoten op het tijdstip van aanhangigmaking van de zaak hun gewone verblijfplaats hebben; of, bij gebreke daarvan,*
- b) waar de echtgenoten hun laatste gewone verblijfplaats hadden, voor zover dat verblijf niet meer dan één jaar vóór de aanhangigmaking van de zaak is geëindigd, en mits een van de echtgenoten op het tijdstip van aanhangigmaking nog in die Staat verblijft; of, bij gebreke daarvan,*
- c) waarvan beide echtgenoten op het ogenblik van de aanhangigmaking van de zaak onderdaan waren; of, bij gebreke daarvan,*
- d) waar de zaak aanhangig wordt gemaakt.”*

Overwegende dat nu appellant zijn vordering tot echtscheiding heeft ingesteld bij dagvaarding uitgebracht op 17 september 2013, voor de toepasselijke beoordelingscriteria de toestand in rekening gebracht dient te worden die gold op deze datum;

Overwegende dat nu op 17 september 2013 appellant zijn gewone verblijfplaats had in België en geïntimeerde haar gewone verblijfplaats had in het Verenigd Koninkrijk, artikel 8, a) van de Verordening niet van toepassing is bij gebreke aan gemeenschappelijk land van gewone verblijfplaats;

Overwegende dat nu geïntimeerde zich in de loop van de maand augustus 2011 in het Verenigd Koninkrijk heeft gevestigd en sindsdien in dat land haar gewone verblijfplaats heeft, terwijl appellant zijn gewone verblijfplaats in België behouden heeft, artikel 8, b) van de Verordening evenmin van toepassing is nu het samen verblijven in een bepaald land, in casu België, meer dan één jaar vóór de aanhangigmaking van de huidige zaak was geëindigd;

Overwegende dat aldus artikel 8, c) van de Verordening in casu toepassing vindt, nu op het ogenblik van de aanhangigmaking van de zaak beide echtgenoten onderdaan van het Verenigd Koninkrijk waren;

Dat nu het toepasselijke recht in casu bepaald dient te worden op basis van artikel 8, c) van de Verordening, artikel 8, d) van de Verordening niet ter zake dienend is, in tegenstelling tot wat appellant voorhoudt;

Overwegende dat, overeenkomstig artikel 15 van de Verordening, ten aanzien van een staat, zoals het Verenigd Koninkrijk, waar betreffende de onderwerpen waarop deze verordening van toepassing is – meer bepaald de echtscheiding – twee of meer rechtsstelsels of regelingen gelden ten aanzien van verschillende categorieën personen, elke verwijzing naar het recht van die staat uitgelegd wordt als een verwijzing naar het rechtsstelsel dat is aangewezen door de in die staat geldende regels, en bij gebreke van zulke regels, het rechtsstelsel of de regeling toegepast wordt waarmee de echtgenoten of een hunner het nauwst verbonden is;

Dat op grond van deze bepaling in casu het echtscheidingsrecht van Engeland en Wales toegepast dient te worden.

4. Aangaande de grond van de zaak

Overwegende dat appellant in ondergeschikte orde de echtscheiding vordert op grond van de Matrimonial Causes Act 1973, Chapter 18, Part I, artikel 1, sectie 2 (a) en (b), nu volgens hem de ontwrichting van het huwelijk van partijen onherstelbaar is ingevolge de buitenechtelijke relatie aangegaan door geïntimeerde die het verder samenleven onmogelijk gemaakt heeft enerzijds, en haar gedrag dat dermate was dat appellant redelijkerwijze niet verder kan blijven leven met haar anderzijds;

Overwegende dat de Matrimonial Causes Act 1973, Chapter 18, Part I, artikel 1 als volgt luidt:

“1) Subject to section 3 below, a petition for divorce may be presented to the court by either party to a marriage on the ground that the marriage has broken down irretrievably.

(2) The court hearing a petition for divorce shall not hold the marriage to have broken down irretrievably unless the petitioner satisfies the court of one or more of the following facts, that is to say—

(a) that the respondent has committed adultery and the petitioner finds it intolerable to live with the respondent; .

(b) that the respondent has behaved in such a way that the petitioner cannot reasonably be expected to live with the respondent”; .

Vertaald uit het Engels:

“1) Overeenkomstig sectie 3 hieronder kan een verzoek tot echtscheiding bij de rechtbank worden ingesteld door elke partij bij het huwelijk op grond dat het huwelijk onherstelbaar ontwricht is;

2) De rechtbank die geadieerd is van een verzoek tot echtscheiding zal het huwelijk niet als onherstelbaar ontwricht beschouwen tenzij de eiser de rechtbank overtuigt van een of meer van de volgende feiten, namelijk:

(a) dat de verweerder overspel gepleegd heeft en de eiser het ondraaglijk vindt om nog met de verweerder samen te leven;

(b) dat de verweerder zich dusdanig gedragen heeft dat van de verzoeker redelijkerwijze niet verwacht kan worden om nog met de verweerder samen te leven”;

Overwegende dat appellant voorhoudt dat geïntimeerde sinds januari 2012 een buitenechtelijke relatie onderhoudt met een collega van de school waar zij werkt, de genaamde C.E., dat hij al geruime tijd twijfels koesterde over de huwelijkstrouw van zijn echtgenote maar dat deze haar overspelige relatie aan hem pas heeft toegegeven in september 2012, dat hij vervolgens ontdekt heeft dat geïntimeerde een reis naar Griekenland had geboekt alwaar zij met haar minnaar verbleef tijdens de maanden juli en augustus 2012, en dat hij nog later het bewijs gevonden heeft dat geïntimeerde zwanger was van haar minnaar maar zij een zwangerschapsonderbreking had ondergaan in mei 2012;

Overwegende dat geïntimeerde op haar beurt niet ontkent dat zij een overspelige relatie heeft gehad, maar dat zij voorhoudt dat deze geenszins aan de basis ligt van de echtscheiding [...];

Dat zij verder voorhoudt dat haar overspelige relatie met de heer C.E. niet startte in januari 2012 maar in mei 2012, en dat deze geduurd heeft tot juli 2012, en dat zij in deze korte periode zwanger bleek te zijn, en dat zij zeer snel besliste dat zij, in de gegeven omstandigheden, de zwangerschap diende af te breken, en dat zij haar zwangerschap heeft afgebroken toen deze vier weken gevorderd was [...];

Dat geïntimeerde verder voorhoudt dat partijen zich in juli 2012 verzoend hebben en dat zij haar relatie met de heer C.E. verbrak en partijen zelfs in huwelijkstherapie gegaan zijn, maar dat zij in september 2012 besliste dat zij de scheiding toch wilde doorzetten [...];

Dat zij verder voorhoudt dat partijen nog in hetzelfde bed geslapen hebben tot einde november 2012, dit is nog tot twee maanden nadat zij – volgens geïntimeerde – besloten uit elkaar te gaan, en appellant pas nadien op een matras in de slaapkamer van de zoon van partijen de nacht doorbracht [...];

Dat geïntimeerde nog aangeeft dat zij in februari 2013 haar relatie met de heer C.E. hernam en ze appellant hiervan op de hoogte bracht, en dat vanaf het moment dat appellant hiervan op de hoogte was, zijn houding veranderde en hij de maand nadien (in maart 2013) besliste om uit de echt te scheiden;

Dat geïntimeerde ten slotte voorhoudt dat appellant “korte tijd later” een relatie begon met mevrouw M.C. met wie hij nog steeds samen is en samenwoont [...];

Overwegende dat het overspel van geïntimeerde voldoende blijkt uit haar eigen ondubbelzinnige bekentenis ervan en haar bekentenis dat zij abortus pleegde toen bleek dat ze van haar minnaar zwanger was;

Dat appellant bovendien het bewijs neerlegt dat geïntimeerde een reis boekte vanuit Londen naar het eiland [...] (Griekenland) van 25 juli 2012 tot 1 augustus 2012 met een “superior double room” in het [...] in [...], en dat op de passagierslijst naast geïntimeerde vermeld staat: “C.E.” [...], hetgeen appellant vernam omdat zijn creditkaart voor de kostprijs van deze reis gedebiteerd werd;

Dat appellant bevestigt dat er een mislukte poging tot verzoening plaatsvond in augustus 2012 - en niet in juli 2012 zoals geïntimeerde beweert - ,waarna partijen uit elkaar gegaan zijn in september 2012 [...];

Overwegende dat appellant aldus overeenkomstig artikel 1, 2 a) van de Matrimonial Causes Act 1973, Chapter 18, Part I, het hof ervan overtuigd heeft dat geïntimeerde overspel gepleegd heeft en dat hij het ondraaglijk vindt om nog met haar samen te leven;

Overwegende dat artikel 2, 1) van de Matrimonial Causes Act 1973, Chapter 18, Part I, bepaalt:
“One party to a marriage shall not be entitled to rely for the purposes of section 1(2)(a) above on adultery committed by the other if, after it became known to him that the other had committed that adultery, the parties have lived with each other for a period exceeding, or periods together exceeding, six months.”;

Vertaald uit het Engels:

“Een partij bij het huwelijk is niet gerechtigd om voor de doeleinden van sectie 1(2)(a) hierboven zich te steunen op het door de andere partij begane overspel indien, nadat het hem bekend werd dat de ander overspel had gepleegd, de partijen met elkaar samengeleefd hebben voor een periode die zes maanden overschrijdt of voor periodes die samen genomen zes maanden overschrijden”;

Overwegende dat er voldoende zwaarwichtige en met elkaar overeenstemmende vermoedens zijn dat appellant de overspelige relatie van zijn echtgenote met de heer C.E. slechts vernomen heeft toen hij op 12 september 2012 het rekeninguittreksel van zijn creditkaart ontving waarop de kosten gedebiteerd waren voor de reis die geïntimeerde met haar minnaar gemaakt had naar Kos in juli/augustus 2012 [...];

Dat geïntimeerde niet bewijst dat partijen nog zouden hebben samengewoond gedurende meer dan zes maanden nadat appellant op de hoogte kwam van haar overspelige relatie, dit is tot minstens tot 12 maart 2013;

Dat geïntimeerde overigens uitdrukkelijk toegeeft dat zij reeds in februari 2013 haar relatie met de heer C.E. hernomen heeft;

Overwegende dat er dan ook redenen zijn om de echtscheiding tussen partijen uit te spreken overeenkomstig artikel 1, 2 a) van de Matrimonial Causes Act 1973, Chapter 18, Part I;

Overwegende dat het niet dienstig is te onderzoeken of de echtscheiding ook nog uitgesproken zou kunnen worden op andere subgronden van artikel 1, 2 van de Matrimonial Causes Act 1973, Chapter 18, Part I.

5. Aangaande de vereffening-verdeling van het huwelijksvermogen

Overwegende dat er reden is om de vereffening-verdeling van het huwelijksvermogen van partijen te bevelen zoals door appellant gevorderd;

Dat er reden is om daartoe notaris V. met studie te [...] aan te stellen zoals door appellant gevraagd en waaromtrent geïntimeerde geen opmerkingen maakt;

Dat er eveneens reden is om de kosten van de vereffening-verdeling ten laste van de massa te leggen zoals door appellant gevraagd en waaromtrent geïntimeerde geen opmerkingen maakt.

6. Aangaande de gerechtskosten

Vorderingen van partijen

Appellant vordert geïntimeerde te veroordelen in de gerechtskosten, te begroten op de kosten van dagvaarding, rolrecht eerste aanleg en hoger beroep en een rechtsplegingsvergoeding zowel in eerste aanleg als in hoger beroep begroot op € 1.320.

Geïntimeerde vordert appellatant te veroordelen in de kosten van beide aanleggen, in haar hoofde te begroten op de rechtsplegingsvergoedingen.

Beoordeling door het hof

Overwegende dat de Verordening (EU) Nr. 1259/2010 van de Raad van 20 december 2010 tot nauwere samenwerking op het gebied van het toepasselijke recht inzake echtscheiding en scheiding van tafel en bed geen bepaling kent aangaande het toepasselijk recht inzake de gerechtskosten van de echtscheidingsprocedure;

Dat de regeling van de gerechtskosten en van de veroordeling tot betaling ervan beheerst wordt door het Belgische recht als *lex fori*;

Overwegende dat de echtscheiding naar het recht van Engeland en Wales gesteund is op de onherstelbare ontwrichting van het huwelijk (zie supra onder punt 4), zodat zij procesrechtelijk vergelijkbaar is met de Belgische echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting;

Overwegende dat overeenkomstig artikel 1258, tweede lid Ger.W. – dat eveneens van toepassing is ingeval zoals in casu de echtscheiding door het hof van beroep wordt uitgesproken – , behoudens andersluidende overeenkomst (die *in casu* ontbreekt) elke partij de eigen gerechtskosten draagt, maar dat de rechter er anders over kan beslissen rekening houdend met alle omstandigheden van de zaak;

Overwegende dat in casu gelet op het door geïntimeerde minstens sinds mei 2012 gepleegde overspel, er reden is om daar anders over te beslissen in de zin van artikel 1258, tweede lid Ger.W., en om geïntimeerde te veroordelen in de gerechtskosten van eerste aanleg en van het hoger beroep, begroot zoals door appellatant gevorderd.

OM DEZE REDENEN,

HET HOF, 42e KAMER (FAMILIEKAMER),

RECHTSPREKEND NA TEGENSPRAAK,

Gelet op artikel 24 van de wet van 15 juni 1935 betreffende het gebruik der talen in gerechtszaken,

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond als volgt:

Hervormt het bestreden vonnis van 23 december 2014, behoudens in zoverre het oordeelt dat de gedingleidende dagvaarding van 17 september 2013 niet nietig is;

Opnieuw rechtsprekend over het overige:

Zegt voor recht dat de Belgische gerechten internationaal bevoegdheid hebben om kennis te nemen van de door appellant ingestelde echtscheidingsvordering;

Verder rechtsprekend op grond van de devolutieve werking van het hoger beroep:

Spreekt de echtscheiding uit op grond van artikel 1, 2 a) van de Matrimonial Causes Act 1973, Chapter 18, Part I (Engeland en Wales) tussen:

S.P., geboren te [...] (Verenigd Koninkrijk) op [...] 1967, van Britse nationaliteit,
en:

B.L., geboren te [...] (Verenigd Koninkrijk) op [...] 1973, van Britse nationaliteit,
Gehuwd te [...] (Verenigd Koninkrijk) op [...] 1995;

Verstaat dat overeenkomstig artikel 1275, § 2, eerste lid Ger.W. de griffier het beschikkende gedeelte van huidig arrest, nadat het in kracht van gewijsde zal zijn getreden, zal overmaken aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van Brussel;

Beveelt de vereffening-verdeling van het huwelijksvermogen van partijen;

Verwijst overeenkomstig artikel 1210, § 1, eerste lid Ger.W. de partijen naar notaris P.V., [...] te [...] als notaris-vereffenaar;

Legt de kosten van de vereffening-verdeling ten laste van de massa;

Veroordeelt geïntimeerde in de gerechtskosten van eerste aanleg en van het hoger beroep, begroot:

- in hoofde van appellant op:
  - betekening en rolrecht eerste aanleg: € 425,62;
  - rechtsplegingsvergoeding eerste aanleg: € 1.320;
  - rolrecht hoger beroep: € 210;
  - rechtsplegingsvergoeding hoger beroep: € 1.320;
- in hoofde van geïntimeerde:
nihil.

Aldus gevonnist en uitgesproken in openbare terechtzitting van de 42ste kamer, familiekamer van het Hof van Beroep te Brussel op 15 december 2015.

Waar aanwezig waren :

P. Senaeve, voorzitter,

D. Degreef, raadsheer,

V. Aelbrecht, raadsheer,

H. Coeymans, griffier.